

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 193.

V Ljubljani, v sredo 26. avgusta 1885.

Letnik XIII.

„Šnops“ v iztočni Afriki.

Sedaj, ko imajo Nemci v iztočni Afriki pred Zanzibarskim sultanom mir, za kar se imajo pa edino zahvaliti nemškemu parniku pred Zanzibarom zasedranim, iz katerih z votlimi očmi pomorski topovi gledajo, jeli so taisti takoj svojo pozornost obratiti na poljedelstvo. Žalibog, da so se sami prepričali, da bele polti rod ni za ondašnje poljsko delo. Že riže nekoliko časa, toda že čez malo časa tudi najboljšega junaka podnebja in vode ne vaje-nega mrzlica pod zemljo spravi. Nemci so se prepričali, da nimajo toliko ljudi doma, če tudi jih je blizu 45 milijonov, da bi jim jih iztočno-afrikanko podnebje ne pomorilo. Ker jim pa vendar ondi poljedelstvo nezmeren dobiček obeta, jeli so misliti, kako bi se dalo drugače delo izvrševati. Domislili so se na zamorce. Bi že bilo, ali prost zamorec je lenuh; vse ti rajši počné, kakor pa da bi težka dela opravljal. Le kedar jih mora, postavim v sužnjosti, takrat izvršuje jih dobro; sicer je pa čem dalje od dela tem zadovoljnejši. In vendar bodo Nemci morali zamorce za poljedelstvo pridobiti, ali pa sami vse skup popustiti in izseliti se; tretjega tukaj ni. To uvidevši so razpisali darilo 1000 mark, za najboljšo razpravo, kako bi se dali prosti zamorci k delu privaditi. Razprava naj ne bo premajhna in ne preobširna. Zato ji je določen obseg ene do treh tiskanih pol.

Vprašanje je jako imenitno, ako se hoče namreč v kršanskem smislu rešiti. Lahka bi bila rešitev njegova, če bi se Nemci poprijeli načela, kakor svoje dni Amerikanci, da bi si namreč za svoje delavce zamorske sužnje kupovali. Dobivali bi jih tem boljši kup, ker niso od Sudana daleč, kjer je kupčija s sužnjimi še vedno v lepem cvetju. Toda Nemci tega ne marajo, pa tudi ne smejo. Oni hočejo proste zamorce tako daleč moralčno prisiliti, da se bodo sami za delo ponujali. To bo pa velika prekucija v zamorskem življenju. Človek, ki se sedaj dela boji, kakor nekdo križa, naj bi se potem še pulil zanj! Kadar se tista prekucija zgodi — to bi bilo pač čudo!

Duhoviti nemški pisatelj W. Marr nasvetuje to-le: Zamorec in šnops sta kakor telo in duša. Ni ga menda človeka na svetu, ki bi ognjeno vodo z večjo strastjo ljubil, kakor ravno zamorec, brez razločka, ali je v Afriki, Ameriki, Avstraliji ali pa kjer si bodi.

Opiraje se na to Marr nasvetuje, da naj nemška naselbina po celi svoji državi šnops v svojo oblast dobi, kakor ima pri nas vlada v svoji oblasti sol, tabak in smodnik, t. j. šnops naj monopolizira. Dalje ne sme nikjer nobene gostilne biti, kjer bi se šnops ali kaka druga enaka pijača prodajala. Tako bo naselbinska družba v svojih rokah imela sredstvo, ki bo kakor magnet zamorce nase vlekle.

„Tukaj delo, tukaj šnops“, morala bo potem naselbina izdati geslo, ali z drugimi besedami vpe-ljala se bo ondi sedanja navada, ki žalibog že tako marsikje gospoduje, da se mora vsako delo s šnop-som zaliti, drugače ne velja. Razumljivo je samo sebi, pravi Marr, da se zamorskim delavcem ne bo dajalo toliko šnopsa, da bi se vpijanili, temveč le za potrebo, kakor se kozam daje nekaj zrn soli, da se bolje redé in rajši jedó. Najpopred se bodo morali lotiti cest, kajti naselbine brez cest so brez prida. Kakor bi sedaj za zlat denar zamorca ne spravili ceste delat, tako bo potem sam šel za frakeljnóm, če mu ne bo omnjene vode nikjer drugje dobiti. To se zna, da 50 let najmanj ne smé nikdo ondi vpijanljivih tekočin na svojo roko točiti, ali pa vsaj ne smé nobeden zamorec tistih obiskavati. Tako bi se zamorci navadili rednega dela, brez kterega bi v teku 50 let ne mogli več biti.

Tako nasvetuje nemški časnikar Marr, uboge in divje zamorce dela navaditi. Nam se zdí to jako čuden pomoček. Da brez rednega dela ni omike, se umé samo po sebi; toraj šnops naj bo učitelj dela in omike. Glejte si no! Mi smo bili do sedaj ravno nasprotnih misel, da šnaps namreč vničuje delo in omiko, ker skušnja nas v tem do trdnega prepriča. In med zamorci naj bi bil šnaps sredstvo omike! Nemogoče. V 50 letih hočete divjake tako omikati, da potem sme se šnaps prosto točiti in zamorci bodo pametni zadosti, da se ne bodo vpijanili. Bodi si —

česar pa pripoznati ne moremo — da bi se stari rod toliko omikal, da se tudi pri prostem točenju vpijanljivih tekočin ne bode vpijanil, kaj pa mladi naraščaj? I kaj — spet tega bote morali 50 let učiti. Po tem takem morate pa takoj drugo leto začeti šteti s štev. 1; tretje leto s štev. 1, 2 itd., in pri vsem tem podlage treznosti ne bote nikoli dobili. Mar li ga nimamo družega boljšega sredstva divje ljudstvo dela in treznosti učiti? Da, imamo ga, pa popolno zanesljivo sredstvo; dokler se namreč dejansko spolnuje, kar se znanstveno uči. To sredstvo je sveta krščanska vera Kristusova. Poglejte le prečudna dela jezuitskih in drugih misijonov. Vkrotili so katoliški misijonarji najbolj divja ljudstva, da človekožree, ter jih spremenili v prava jagnjeta, kar so tudi ostali, dokler jih evropski nenasiteni in brezumni lakomneži niso zopet s pregreho in hudobijo seznanili, n. pr. imenujemo le samo Paragvaj, ktero pa ni edino, ampak le ni izmed mnogih. To sredstvo daje stanovitnost ker je postavljeno na pravo podlago — na resnico, vsa druga sredstva so le pomožna ali pa slepljiva. Naj bi tega svet ne pozabil. Ergo: Erudi-mini, qui judicatis terram; apprehendite disciplinam, ne pereatis de via justa.

Odmevi.

V.

Nek zdravnik na Slovenskem, ki slovi tudi že izvan svojega domačega mesta, ima navado dajati kmetom prav lepe in krepke nauke. Ko vidi ob nedeljah prihajati kmečko ljudstvo v cerkev, se mu to nevedno in ubogo ljudstvo v srce zasmili. Tedaj pristopi on kot pravi dušni zdravnik k enemu ali drugemu možaku, rekoč: „Kaj bote hodili v cerkev, vi neumneži? Kaj vam pomaga to? Koliko dobička imate od cerkve? Jaz si med tem z recepti zaslužim denar, zastopite, denar in sicer lep denar. To je prava maša, ha, ha.“ Hvala Bogu, da ondi njegovi nauki veliko ne izdajo, kajti ljudje poznajo tistega gospoda; a žalibog, da so v nekterih krogih enaki nazori tako razširjeni, da se nam zdí že izjemno

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Poljanice.

Proti jugu od Toplice se razprostira župnija Poljanice, ki je večinoma vsa gorata. Ljudstvo se največ bavi s poljedelstvom in živinorejo, prideljuje se pa tudi precej vina in okusnega sadja. Po narodnosti so večinoma Kočevarji (Nemci). Na prošnjo Ortenburškega grofa Otona je namreč poslal cesar Karol IV. 300 upornih družin Frankov in Tiringov (okolo l. 1360) na južno marko ali mejo. Tu so si postavili lesene kočé. Sosedni Slovenci so jih zvali „kočarje“, od tod tudi njih ime. Večinoma so si še ohranili svoj jezik, če tudi je močno pomešan s slovenskimi besedami. Vendar je pa v župniji tudi precejšnje število Slovencev, zlasti v Poljanici, na Rigelji in še posebno v Frati, kjer je blizu 40 slovenskih rodbin. Radi tega je jako umestno od se-

danjega župnika g. J. Štamearja, da se ozira tudi na tu bivajoče Slovence, in vsako drugo nedeljo pridigova slovenski.

Župnija je bila ustanovljena še le 1792. leta. Do te dóbe je pripadala k Črmošniški.

Šolo je dobila župnija okolo l. 1849. Prvi učitelj je bil K. Krištof. Zlasti pohvalno gré omeniti župnika Jožefa Gramerja, ki je provzročil zidanje šolskega poslopja, daroval za zidanje 200 gld. in odstopil kos župnijskega zemljišča učitelju.

Leta 1883 so šolsko poslopje predelali. V ta namen je dal nemški „Schulverein“ 1000 gld., kterih občini ni treba vrniti, niti plačevati obresti, dokler ostane podučni jezik izključljivo nemški. — Sedanji učitelj je g. Herman Venedig.

Statistični pregled.

Občina broji 772 prebivalcev, ki bivajo v osmih vaséh, namreč: Drampah (32 preb.), Frata (180), Občica (125), Deleči vrh (16), Pogorelec (42), Poljane (230), Mali rigelj (73), Podstenica (74).

Razun župnijske cerkve sv. Andreja apost. ste še podružnici Marije Device na Griči in sv. Uldarika v Podstenici.

Šolo obiskajočih otrok je okolo 130.

Črmošnjice.

Tudi ta kraj je večinoma gorat. Največji hrib je Pogorelec (1029 m.) in Gačen (942 m.). Župnijo preteka le jeden potok „Wildbach“, izvirajoč v Srednji vasi, kteremu se pridruži še izpod Tople rebri izvirajoč vrec „Rehbach“. A le dobro uro hodá se ríje po površji, potem pa se izgubi pod zemljo. Vendar pa goni na tem kratkem teku 14 mlinov in 12 lesoreznice (zag).

Ljudstvo se pečá deloma z izdelovanjem lesene posode, deloma pa z živinorejo in vinarstvom. Večinoma imajo posestniki svoje vinograde v sosednjem Semiču, kjer prideljujejo prav dobra vina. Imajo pa tudi vinograde v Novi gori, ali tu raste jako slabo vino. Mnogo več hasen bi imeli, ako bi te vinograde opustili in obrnili svet za druge sadeže.

Cela župnija je dobila svoje ime po kraji, da si ni niti jedne vasi tega imena. Črmošnjice znači namreč kameniti kraj — skalovje. Ustanovljena je bila 1509. leta. Do te dóbe je pripadala k Kočevski župniji. V sredi 17. stoletja je imela 10 podružnic. Za te dóbe se nahajata župnika M. Mihec in Jurij Šneler. V novejši dóbi gré osobito omeniti župnika Jurija Jonke-ta. Bil je spreten čebelorejec in ud

in posebne hvale vredno, ako hodi kdo izmed omenjene vrste redno k sv. maši in k sv. zakramentu. Zato pa tožijo škofje v svojem pastirskem listu britko, da se dandanes „zanemarjajo sredstva ali pomočki, ktere je Kristus postavil, da se pridobi ž njimi milost božja in večno življenje.“ Ta sredstva so: sedmeri zakramenti, sv. maša in molitev. „Veliko število katoličanov zanemarija te naredbe Gospodove, se jih ogiblje in jih zaničuje.“ Take so dejanske razmere, po besedah škofov. Sedaj pa prevdarimo kratko: Gotovo je, da je svet ves zakopan v hudobijo, v grehe in zlo; človeški rod — in zato spoznanje ni treba nobene učenosti — človeški rod je pred vsem v svoji večini hudoben in dobrega ni veliko v njem. Dandanašnji dozdevni napredek je v resnici kaj malo vreden. Ljudje niso postali boljši, ampak slabši. Vse, kar si le dá storiti v slabo, se obrača v slabo. Krepost, ljubezen do Boga in bližnjega in zatajevanje samoljubja so se skoro do cela zgubila. Velikanske iznajdbe, zgradbe, časopisje in po večini tiskarstvo — vse to se mi zdí hinavski belež nad smradljivimi grobovi. Kje pa je vendar kako zdravilo za to zastarano, trdovratno in razširjeno bolezen? Ali je res namen človeškemu rodu, da živi tako, kakor živimo dandanes? Ali je tako življenje nam v srečo in čast? Ali res napredujemo od leta do leta v dobrem? Ali je kdo, ki bi zamogel mirno položiti roko svojo na srce in reči: jaz se zavedam in sem si popolnoma svest, da živim tako, kakor je prav, kakor bi živeti moral vsakdo drugi? Ali je kdo, ki ne čuti, da je bolan in potreben pomoči in zdravila dušnega, potreben pred Bogom usmiljenja in milosti?

Glejte, to so prašanja, ki bi tudi smela zazibat in zagibati véasih naše družbe, ker vsakdo jih nosi na svojem srečju, samo da se na dan priti ž njimi sramuje! Ako je pa tako — in nihče popisanih razmer tajiti ne more — zakaj da ne bi hrepneli po kaki pomoči, in ako se nam ponuja, zakaj bi je ne sprejeli? Taka pomoč se nam ponuja v krščanski veri, v katoliški cerkvi, ponuja v zakramentih, sv. maši in molitvi. I zakaj ne seza po njih slabotno človeštvo, da bi se ozdravilo? Skušnja uči, da se godí enako tudi pri telesnih boleznih; v našem slučaju je pa mnogo vzrokov, ki izvirajo ravno tam, kjer človeška slabost sploh. Gotovo pa ni nobena druga zadeva tolikanj kriva, kakor čudovita temota našega uma, ki ne pozná samega sebe, ne pozná človeške narave, ne kaže vésti greha in hudobije v pravi podobi. O, ko bi zjasnilo se nam, kakšni da smo in kakšni da bi morali biti, potem bi marsikdo potegnil z roko po čelu, češ: ali sem spal? Kje pa je naša pamet? Potem bi zavriščalo po časopisih menda bolj po pravici, kakor o bedastih Dunajskih peveh, ki hodijo v Berolin prodajat svoje prusko mijavkanje ali pa o nagovoru Pražkega župana v českem jeziku, ki je govoril, kakor se je bil poprej iz spiska naučil. Sancta simplicitas! Ko bi le tisoči del svojega preobilnega časa obrnili za pametno prevdarjanje, kako hitro bi se svet zasukal. Potem bi ljudje poprašali se: Od koga so zakramenti in sv. maša in čemu je molitev? Pamet bi jim rekla: Ako je vse to od Boga in za Boga, se je treba pač nekoliko ozreti na to. Od Boga je svet, smo mi ljudje

in ako so tudi zakramenti . . . potem prezirati ne smemo, zaničevali bi s tem Boga samega. Kotoliška cerkev dokazuje in spričuje, da ima ona zveličavne pripomočke od Boga in da drugodi zveličanja ni najti. Med valovi sveta stoji sv. cerkev, kakor skala — edina rešiteljica, njena svetstva so edina sredstva za zveličanje. Kdo bi smel tedaj iti mimo sv. cerkve in ne vstopiti vanjo? Kdo izmed božjih vstvarjenih ljudi bi smel zaničevati zveličavne pomočke njene? In ako se to godí? Gorjé onim, ki tako delajo, gorjé človeštvu, ako se odvráča, „od studenca božjega in si koplje samo svoje vodnjake“! Rešile ga ne bodo ne znanosti, ne umetnosti, ne iznajdbe, ne armade, ne brodovja, ne parlamenti, ne časopisje, ne judovski kapitali: v glediščih, v kopljih, v mestu, na deželi, pri zabavah in pri solzah bode enkrat prišlo spoznanje: En Gospod, ena resnica, ena cerkev, en krst, ena sreča, eno življenje, ena sodba.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. avgusta.

Notranje dežele.

Trst ima zopet v svojem obližji visoko gospó in bodočo cesarico avstrijsko. *Nadvojvodinja Štefanija* je od ponedeljka zvečer v adrijskem biseru, Miramaru. Grad Miramar Štefaniji ni več nov, pač pa jako priljubljeno pribežališče, kedar si hoče za nekaj tednov od svetnega hrupa oddahniti. Neko posebno ljubezen pa ima visoka gospá do morja, na katerem je pred nekaj meseci več tednov preživela s svojim soprogom po iztočnih krajih potovanja. Sedanji oddihljaj misli menda raztegniti na 4 tedne v Miramaru.

V prijaznem gorskem zatišji gorenjega Štajarja, v romantičnem Aussee obhajal je preteklo nedeljo mož iz vrste avstrijskih državnikov svojo osemdesetletnico, odkar je zagledal luč sveta. Ta mož je predsednik vrhovnega sodnega dvora na Dunaji in bivši avstrijski minister, ko nismo še dualizma in ne sedanje ustave poznali — *Anton vitez Schmerling*. Mož, kakor je že star, je še vedno zagrizen v svoje nazore, s katerimi je mislil Avstrijo že pred mnogo leti osrečiti, pa je narodni razvoj posamičnih narodov razun nemškega le nezmerno zavlekel. Mož je bil namreč hud centralist in še hujši liberal. Če bi bil v Avstriji zanj prostor med ministri, bi slovanskega rodu danes še nobenega ne bilo na stopinji, na kateri se brez njega hvala Bogu vendar nahajamo. Prvi, ki so se mu vprli, da jih v državni zbor ni bilo, so bili Madjarí. Naj bi se jim bilo o pravem času dalo, kar jim je šlo, nikoli bi te razdvojene države ne bilo, kakor je sedaj (res unicum), pa tudi nikoli toliko nesreče za Avstrijo, kakor je sledila nesrečnemu načelu: „Wir können warten“. Njegovo zemljemersko razdeljenje volitvenih okrajev provzročilo je tolikrat pri volitvah propad treh četrtink Slovanov proti le eni četrtini nemškega prebivalstva. Nemški listi ga sicer čez mero hvalijo, a Slovani ga ne morejo hvaliti. Pa tudi država se mu nima ničesa zahvaliti. Bi Bog hotel, da bi se slabi nasledki njegove nesrečne politike še pozneje ne kazali!

Včeraj in danes, ko sta ruski in avstrijski cesar v prijaznem razgovoru v Kromeríži, podalo se je *800 Poljakov* v Budapešt na razstavo. Ker so oboji Rusom še vedno jako gorki, se madjarska vlada boji, da bi združeni v Budapeštu ne napravili kakih Rusiji sovražnih demonstracij. Poklicala je iz

tega namena k sebi vrhovnega mestnega glavarja Töröka, ter mu oostro naročila, da naj pri lastni odgovornosti skrbi z vsemi močmi za to, da se ne bo kaj demonstrativnega in za Ruse sploh žaljivega zgodilo, kar bi bilo temveč obžalovanja vredno, ker ravno sedaj ruski car avstrijsko gostoljubnost vživa. Török je takoj poklical načelnika poljskega političnega društva v Budapeštu in mu je naročil, da naj po vsi moči za to skrbi, da se ne bo kaj neljubega pripetilo. V enakem smislu pisal je tudi županoma v Krakov in Lvov, da naj pazita in ves svoj vpliv na to obrneta, da se bodo potujoči Poljaki v Budapešti dostojno vedli. Vroče krvi ste res obe narodnosti, tako daleč pa se vendar ne bo nobena spozabila, da bi tujega gosta na domačih tleh žalila, kteremu se gostoljubnost spodobi. Posebno se je tega nadjati pri Madjaríh, ki so nedavno žaljeno gostoljubnost sami na jako neljub način okusili — v Draždanih.

O odstopu *bosanskega pravoslavnega metropolita* nadškofa Kosanoviča objavil je „Nemzet“ vse druge reči za vzroke, kakor si jih je do sedaj svet domišljeval. „Nemzet“ pravi, da, ko se je bosansko zasedanje pričelo, Kosanovič ni bil drugace kakor navaden arhimadrit v Banatu, ki je pa pri vsaki priložnosti objavljajl svojo vdanost avstro-ogerskemu cesarstvu. Ko se je pozneje pokazala potreba zasedanja nadškofijskega sedeža v Sarajevu, poklicala je vlada njej tolikanj vdanega Kosanoviča. Kmaló se je pa pokazalo, da jo je Kosanovič prekanil, kajti mož je bil več Srb, kakor pa Avstrijec in je gojil veliko-srbske nazore. V sled tega se mu je menda namignilo, da naj se odpové svojemu dostojanstvu. Da bi se ta odpoved v lepši luči videla, provzročil je mož lansko leto prepír s katoliškim nadškofom Stadlerjem, kterega je potem za-se porabil, češ, da ga vlada zadosti ne podpira in da pravoslavna cerkev ni zadosti varna nasproti katoliški. Ob enem je za svoj odstop prosil pri patrijarhu v Carigradu, ki mu ga je za jedenkrat odbil in pa pastirski list v tem smislu je mislil poslati svojim vernikom, kar mu je pa zopet vlada zabranila. Da bi pa vendar vsaj nekaj od svega med svet prišlo, razglasil je svoje dozdevne vzroke po srbskih radikalnih listih. Tako se je v Sarajevu štréna motati pričela; končala se bo pa prej ko ne z odstopom Kosanovičevem.

Vnanje države.

Bodoča *srbska skupščina* bode zopet v Nišu, kamor se bo za tisti čas celó kraljevi dvor preselil, kar mu je sedaj posebno lahko, ker imajo železnice. Skupščino bodo za to v Nišu sklicali, ker pravijo, da je Niš bolj v sredi države, kakor pa Beldgrad, ki je prav na severnem robu njenem. Pravi vzrok je pa ta, da sedanja vlada v Nišu nima toliko nasprotnikov, kakor pa v Belem gradu, kjer teh vse mrgoli. Zato imajo pa na jugu in zapadu več roparjev, o kterih drznosti smo nedavno poročali, da so pri belem dnevu prišli po državnega poslanca Jakovljeviča na njegov dom, kterega so potem zunaj vasi umorili in razmesarili. Vlada je na tisto takoj napravila velik lov na roparje po gojzdi in jih je že 20 polovila. Veliko jih je ušlo na sosednji turški svet. Pravijo, da so se roparji na Srbskem od tedaj tako pomnožili, od kar jim je jela avstrijska vlada v Bosni bolj na prste stopati. Večina bosanskih klativitezov, ki bi radi na stroške družih brez dela živeli, pobrala je svoje kopita in šla v sosednjo Srbijo, od koder se bode morala zopet preseliti. Nekaj jih pojde v srbske ječe, nekaj pa — kar jih je pete odneslo, bo pa na turški zemlji skrbelo, da kristjani na Balkanu še ne bodo mirú imeli.

Navadno je, da kedar se nesreča komu na grbo spravi, taistega do dobrega zdela, preden se mu na bolje obrne. Tako je bilo že v starih Jobovih časih, tako je še dan danes. Ni je kmalo dežele pod soln-

dež. kmet. družbe. V poduk čebelarjem je spisal knjižico: „Theoretische und praktische Anleitung zur Behandlung und Pflege der Bienen.“ Ta knjižica se še dandanes med ljudstvom nahaja, in kaj dobro ugaja čebelarjem, ker je spisana na praktični podlagi.

Ta župnik je sezidal tudi šolsko poslopje (l. 1829). Bilo je namenjeno za župniško hišo, a ker mu ni ugajalo, prodal jo je občini za 1700 gld. Vendar pa je imela župnija šolo že l. 1822. Od tega leta do 1832 bili so le pomožni učitelji. Prvi stalno nastavljeni učitelj je bil Florijan Ehrlich.

Ker so jo Turki večkrat primahali preko Kočevskih hribov na Kranjsko, bila sta tu dva tabora, stari in novi. Pri vasi „Stari tabor“ se vidijo še dandanes ostanki tabora, kamor so zbežali prebivalci pred krvoloki. Razume se, da narod ž njimi sedaj združuje razne pravljice.

Prebivalci so z malo izjemo Kočevarji. Župnijska cerkev, kakor tudi dvorazredna ljudska šola z nemškim učnim jezikom je v vasi Mašeni.

Statistični pregled.

Občina ima 1953 prebivalcev in 347 hiš. Vasi je 28 in sicer: Ašelice (56 preb.), Pajkež (19), Blaževič (31), Travní dol (77), Smerčnjek (25), Gaber

(21), Gačen (18), Seč (56), Laze (120), Mašlje (49), Srednja vas (130), Gričice (43), Pleš (60), Resa (33), Ribnik (101), Blatnik (142), Travník (17), Štale (60), Stari tabor (43), Novi tabor (33), Komarna vas (107), Topli vrh (123), Mašen (Črmošnjice) (112), Vimol (43), Vilbah (12), Brezje (100), Stara žaga (106) in Nova gora (216).

Za šolo godnih otrok je 316, a šolo obiskujočih 253.

Razun župnijske cerkve Matere Božje vnebovzetja so še te-le podružnice: sv. Jakopa in Filipa v Srednji vasi, sv. Mihaela v Novi gori, Vseh svetnikov v Komarni vasi, sv. Matija na Lazih, sv. Jožefa v Ribniku, sv. Križa v Blatniku, sv. Florijana v Brezji, in pa kapelici sv. Ane v Vinolu in sv. Janeza krst. v Taboru s pokopališčem.

II. Žužemperški okraj.

Žužemperk.

Če potuješ proti zahodu od Soteske po cesti, ki se vije ob Krki, dospeš v jedni uri v Dvor, in od tod v jedni uri v prijazni trg Žužemperk. Lega trga ob Krki, ktero že Strabo omenja z imenom „Coreoras“, in pa med hribovjem, ni ravno najlepša, vendar se pa tudi ne more imenovati neprijazna.

Nad Krko, kjer je videti več mlinov in papirnica, ki pa za te dóbe počiva, stoji na kameniti višini grad. Za te dóbe je lastnina kneza Karola Auersperga, ki je po svojem političnem življenji še dobro znan. Tu so v 13. in 14. stoletji bivali Žužemperški gospodje, tako Kunel in Valhun (1311). Ko je izmrla ta rodovina, so bili lastniki Žužemperka Goriški grofje. Za temi so imetje podedovali avstrijski vojvode, ki so ga zastavljali raznim plemenitim rodbinam. Slednjič je prišel v last rodbini Auerspergov.

Leta 1559 se je tu pripetil dogodek, ki je dal Janezu Faitanu iz Regije povod, opevati ga v knjigi „Seisenbergensis Tumultus“. (Natisnjena je bila knjiga na Dunaji 1560.) V tej knjigi izvaja tudi ime tako-le: „Illum gurga fluens liquidis inter luitundis. Qua inter saxa fremens urbi dat murmure nomen“. Povod pa je bil ta-le: Volbenk Auersperg je imel štiri otroke. Po svoji smrti je zapustil mlajšima Žužemperski grad. Nezakonski sin Gregorij, njegovega brata Jurija, sklène dedičem grad vzeti. Omenjeni Gregorij je bil drugače hraber vojak, ki se je odlikoval za dóbe cesarja Karola V. v raznih bitvah. V ta namen si pridobi po svojem zvestem slugi tolpo Benečanov in Neapolitancev. Bilo jih je

cem, ki bi bila v teku dveh let tolikanj prestati morala, kakor ravno uboga *Španija*. Kar so grozovite povodnji pustile, pokončal jim je po nekterih pokrajinah lansko leto potres; kar je temu ostalo, požrle so goste megle kobilice, ljudi pa kolera mori, da je groza! Grozne so številke, kakor jih je večrajšnji telegram prinesel, namreč 5831 zbolelih in 1930 mrtvih na 23. t. m. človeku res srce pretresejo. To pa za uboge Španjole ni še zadosti, temveč jih mora tudi še državna katastrofa zadeti. Državnih financ polom imajo pred durmi, finančni minister pa prazne blagajnice. Ker je namreč po celi kraljevini zbog naštetih nesreč vse otrpnilo, kar je poprej državo v podobi raznih davkov z denarjem zakladalo, vsušile so se tudi državne blagajnice finančnemu ministru. Državnemu finančnemu ministru pa zopet družega ni kazalo, kakor reči: „Na suhem sem, in kuponov državnega dolga več ne morem izplačati“. Ker ima uboga država že tako grozno veliko dolgá, se bo pač posojilo težko dobilo, razun če se zastavijo dohodki iz otokov v velikem morji, kjer se pa ravno sedaj z Nemci jako pisano gledajo zaradi Karolinskih otokov. Španjoli so se kljub vsem nezgodam in kljub državni finančni suši vendar še v svojem nekdanjem ponosu dvignili kakor jeden mož in odločno zahtevajo, da Španija ne sme trpeti Nemcev na Karolinah in če tudi zaradi tega kaj družega na kant gré! 23. t. m. zbralo se je v Madridu 150.000 (?) ljudi, ki so soglasno zahtevali, da mora Španska Nemcem iz Karolinov pot pokazati. In res je odšel tretji parnik v veliko morje — ali le na uro gledat ali pa po kaj družega, se še ne vé, toliko je pa znano, da pri Nemcih ne bo nič opravil in če tudi prav še četrta za njim pride, kajti Bismark je zahtevo na priznanje španskih pravic na Karoline že dvakrat zavrnil in je v dokaz svoje resne volje otoke z nemškimi parniki obkoliti dal. Španija ima res 135 vojnih bark, Nemčija le 94; a v kljub temu bila bi vojska v takih okoliščinah za Španijo največa nesreča.

Našim čitateljem bo že znano, da se je ranjki Gordon z dvema vrečama s čistim zlatom napolnjenima v *Sudan* podal, ktere ga si z njima je podvreči mislil. Morda bi si ga tudi bil, ko bi mu ne bil ranjki Mahdi računa prekrizal. Tako je pa Gordon denarce lepo izmetal tukaj nekaj, tamkaj nekaj, sam je pa naposled na suhem ostal s praznima vrečama. Da, tako daleč je prišlo, da še za živež več ni imel okroglega v žepu. V tej stiski dovolila mu je angleška vlada v sporazumljenji z egiptovsko, da je smel izdati papirnat denar. Gordon se je te pravice tudi takoj poslužil; le da je pozabil v knjige zapisavati, koliko da je takega denarja izdal. Kakor pri nas, našle so se tudi v Sudanu prebrisane glave, katerim je veselje do ponarejevanja denarja prirojeno in so se tudi tega ondi zaradi priproste oblike denarja jako lahkega zasluzka takoj poprijeli. Vlada v Kahiri jela je sedaj Gordonov papirnat denar pobirati in izplačevati in je že precej v prvih dneh zapazila, da je veliko denarja ponarejenega. Ker ji pa ravno knjige manjka, da bi vedela, koliko je izdal Gordon svojih nakaznic, ji bo pač težko prave od ponarejenih ločiti in bo morala prej ko ne izplačevati, kar se ji bo v ta namen izročilo ali če je tistega denarja veliko, dokler bode sama kaj denarja imela.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 22. avgusta. (Prvo sv. obhajilo.) Danes dné 22. avgusta, smo praznovali v naši farni cerkvi sv. Martina lepo slovesnost prvega sv. obhajila. Proti 8. uri začeli so se zbirati otroci v prazničnem oblačilu, kakor se spodobi

baje 18 mož. S temi napade v noči pred svečnico trdni grad. Oskrbnik gradu („Loci custos, quem Phlegnum nomine dicunt“, pravi Fajtan) se mu postavi v bran. Skozi skrivna vrata prihiti z zvestimi podložniki gradu na pomoč. Napadniki z vodjo Gregorijem vred, so bili umorjeni. Mrtva trupla so pometal skozi okno, da so se nabadala na sulice okolo gradu stoječih bramboveev. Potem so jih odnesli v gozd, kjer so jih požrle divje zverine. Tudi je prihitel poveljnik Karlovca, Herbart Turjaški, gradu na pomoč ter naredil mir.

Nekaj let pozneje (1575) se je v gradu pripetila druga nezgoda. Ana, soproga Ivana Turjaškega, se kratkocasi na dvorišču s krotkim medvedom. Medved zgrabi gospo in jo davi. Na vpitje prihité navzoči in pl. Pelchofer umori medveda. Pa bilo je prepozno, — gospá je bila že mrtva. Njeno truplo so pokopali v takratni frančiškanski cerkvi v Ljubljani (dné 16. dec. 1575).

Leta 1591 je trg z gradom vred pogorel velikonočni ponedeljek. Jednaka nezgoda je zadela nad polovico trga tudi leta 1670.

(Dalje prih.)

za tako sv. delo. Ob 3/8. uri začno prijazni zvonovi naznanovati presrečni trenutek in ljudstvo vabiti k slovesnosti. Ob 8. uri gredo otroci iz šole v cerkev, naprej dečki s šopki, potem deklice z venci na glavi, s šolsko zastavo. Č. g. beneficijat Rok Merčun, jih pelje najpred pred krstni kamen, kjer ponovijo krstno obljubo, potem so bili lepi nagovori g. beneficijata, in druga cerkvena opravila. Po dokončanih opravilih sv. obhajilo. Potem je bila sv. maša, in po sv. maši spreved iz cerkve na prijazni homec, kjer stoji poslopje g. beneficijata. Na prijaznem holmeu so imeli otroci obed. Po obedu so zapeli lepo zahvalno in več sv. pesmi, na zadnje zapeli so cesarko pesem, in nadučitelj g. J. Adlešič jih pozdravlja in se posebno še zahvaljuje č. g. beneficijatu v imenu vseh; Bog ga živi še mnogo let!

Iz Maribora, 25. avgusta. (Duhovne vaje in končna konferenca.) Duhovne vaje za duhovnike Lavantinske škofije se letos obhajajo, kakor je bilo že naznanjeno od 24. do 28. t. m. pod vodstvom č. g. P. Karola Hünnerja iz družbe Jezusove v semeniški cerkvi sv. Alojzija v Mariboru. Vdeležuje se jih 66 duhovnikov, največ iz novega dela škofije, ki imajo bliže v Maribor, kakor na Slatino, kamor jih navadno več prihaja od južnega ali starega dela škofije. Da se namreč duhovnikom pot okrajša ter večjim priložnost ponudi, duhovnih vaj se vdeležiti, obhajajo se že mnogo let naše duhovne vaje enkrat v Slatini, drugokrat pa v Mariboru. Kakor se sliši, so premišljevanja letošnjega voditelja duhovnih vaj posebno dobro premišljena in duhovniškim razmeram primerna.

Po dokončanih duhovnih vajah bode, kakor že lani na Slatini, tukaj zadnja občna konferenca, ktere se imajo vdeležiti vsi dekani in v dekanijških konferencah izvoljeni zastopniki duhovništva. Glavna predmeta letošnjega posvetovanja na končni konferenci sta posebno važna tako za verno ljudstvo, kakor tudi za duhovnike. Prvo vprašanje se ozira na strašno kugo žganjepitja in se glasi tako-le: „Vsak krščanski človekoljub obžaluje vedno večje razširjanje nezmernega žganjepitja in pitja drugih žganib, večjidel popačenih vodá. Nevarnost za vero in pravost, za domače blagostanje in za človeštvo sploh bode toliko večja, ko bi zopet slabe vinske letine imeli. Ali bi gledé na to bilo mogoče v naši škofiji na cerkveni podlagi, toraj v podobi cerkvene bratovščine, družbo zmernosti ustanoviti, kakoršna se ravno zdaj tudi v sosednji Krški škofiji snuje? Ktere glavne točke bi se morale v pravila te družbe sprejeti in na kaj se ozirati gledé sprejetja udov, njih dolžnosti, pravic, zlasti pa gledé organizacije in enotnega vodstva družbe?“

Drugo vprašanje, ki se tiče bolj duhovništva, ki se pečá z dušnim pastirstvom, pa se glasi: „Z ozirom na škofijski sinodalni sklep v cap. II. De clericorum circa res politicas agendi natione, ki določuje: „Sacerdos minime sit indifferens quoad res politicas et principia, quae hoc respectu in parochia vigent et dominari volunt“ in „Quam maxime caveat, ne ulli politicae parti aut factioni adhaerere et plus justo uni alterive patrocinari videatur. Superior sit sacerdos quibuslibet“ in z ozirom na skušnjo, da ob času volitev povsod tudi v najmanjši župniji stranke nastanejo, katerih vsaka hoče s svojim ponudnikom zmagati, nastane važno pastirsko vprašanje: kako se naj dušni pastir pred in pri volitvah v občinski zastop in v deželni in državni zbor obnaša, da se na eni strani skaže odločnega katoličana in domoljuba, ne da bi s svojimi duhovskimi dolžnostimi navskriž prišel, na drugi strani pa si dušnega pastirovanja, ki se mora na vse verne vseh strank raztegniti, po nepotrebnem preveč ne otežkoči?“

Vsakdo vidi, da ste obe vprašanji za naše ljudstvo in duhovenstvo velike važnosti, in želeči je, da bi se po resnem posvetovanju skušenim in za vse dobro vnetim možem posrečilo v teh zadevah kaj pametnega in koristnega vkreniti. Gledé škodljivega žganjepitja posebej pa je naše mnenje, da bi tu bilo treba skupnega postopanja duhovske in posvetne oblasti, sicer ne bo nikdar zdatnega vspeha doseči mogoče.

Slovenci v zlati Pragi.

(Konec.)

Četrtek je bil namenjen še posamičnim ogledanjem in pa skupnemu fotografiranju vseh slovensko-hrvaških potnikov. Obiskali so tudi obrtni muzej

g. Vojte Naprstka. Jako gostoljubno jih je sprejel in pogostil v družbi njegove gospé s českimi kolači in melničino. Tudi tukaj odlikovali so se slovenski peveci z jako ginljivimi pesmicami in so v marsikako oko tajne solze privabili. Naše petje je bilo Čehom tako všeč, da so morali obljubiti naši peveci, da jim pošljejo krasno zbirko not slovenskih pesni, s katerimi so si v kratkih dnevih svojega bivanja kar h krati tolikanj src pridobili.

Dalje so si ogledali česki muzej, kjer jim je znamenitosti razkazaval muzejni skriptor in česki pisatelj, ki je tudi slovenščine popolnoma zmožen, g. Lego. Ogledali so si prostore, kjer so shranjeni česki zgodovinski spominki, kulturni in drugi. G. Eckert razlagal jim jih je česki, Lego pa v slovenščini. Videli so ondi najstarejše listine česke zgodovine, kakor so rokopis Zelenogorski, Kraljedvorski, Mater verborum in druge. Razkazoval se jim je v originalu podpis Žizkov, rokopis Husov, Jungmanov, Dobrovskega, Šafarika, Palackega, Strossmayerja.

V orožniški zbirki jih je jako zanimal meč, s katerim je bilo obglavljenih leta 1621 na staromeškem trgu več odličnih Čehov, katerih imena so vse na njem zapisana; ondi imajo tudi meč Gustava Adolfa, silno veliko orožja iz tridesetletne vojske, puške, sulice, bodala. Tudi nekaj egiptovskih mumij je videti v českem muzeji shranjenih. Ob enem jih je pa Eckert zagotovil, da je sedanji prostor za muzej premajhen in se tolikošnemu zgodovinskemu zakladu že zida spodobneje poslopje, ktero si bodo pozneje ogledali.

Popoldne ob 4. uri šli so še ogledat narodno gledališče od znotraj. Videli so kraljevo ložo in druge znamenitosti; zvečer povabljeni so bili pa v „Sokolovo“ telovadnico, kamor so se podali Slovenci in Hrvatje. Pred telovadnico bilo je zopet na tisoče in tisoče ljudi, ki so došle Slovence in Hrvate z gromovitimi „živio“ in „slava“-klici pozdravljali. Sprejem je bil zopet tu tak, kakoršnega si le pri vzbujenih Čehih misliti zamorete. Pozdravil jih je v navdušenem nagovoru dr. Čížek, Praškega „Sokola“ načelnik. Odgovoril in zahvalil se mu je Trstenjak v imenu Slovencev in slovenskega „Sokola“. Zvečer so se zopet sošli v narodnem gledališču.

Resnica je, da lepi trenutki v človeškem življenji mnogo prej minejo, kakor pa žale ure. Tudi v zlati Pragi tekli so krasni dnevi našim in Hrvatom jako hitro in že jim je napočil poslednji dan ondašnjega bivanja, dan ločitve.

Poslednjekrat zbrali so se v četrtek-vêčer naši v družbi Čehov v „Meštanski besedi“, da si še jedenkrat v roke sežejo, potem pa se razidejo zopet po širnem svetu, nekteri domú, drugi na Velehrad, tretji po Čedah razna mesta pregledavat.

Ko so peveci odpeli: „Kje dom je moj“, po-prime za besedo česki poslanec dr. Trojan, čegar govor smo včeraj priobčili v uvodnem članku: „Lienbacher in dr. Trojan.“

Za njim se je še enkrat oglasil Zagrebške gimnazije ravnatelj, g. Bradaška, zahvaljevaje se v imenu Slovencev in Hrvatov za prav bratovski sprejem. Ljubljancem gosp. Nollu napil je Praškemu „Sokolu“ v imenu Ljubljanskega „Sokola“, kot očetu Sokolskih društev po Avstriji.

Starosta Praškega „Sokola“ dr. Čížek, pravi, da je Praški „Sokol“ kot oče ponosen na svoje sinove „Sokole“ po Poljskem, Hrvaškem in Slovenskem, katerim na zdravje napije.

Slavni pesnik slovenski, g. Simon Gregorčič, o katerem so Čehi soglasno izrekli sodbo, da je jako podoben ranjkemu českemu pisatelju Benešu Třebiškemu, prebral je svojo pesem zloženo v Pragi o priходу Slovencev v zlato Prago.

Jako toplo priporočil se je župnik J. Modic. Slavil je Prago in česki narod ter končal: „Prišli smo, videli smo in — premagali ste nas. Prav milo bi nam bilo, če bi se kmalo zopet videli!“ „Bodoče leto se vidimo v Ljubljani“, zaklicali so mu Čehi nasproti.

Gspdč. Ana Kalmusova zahvalila se je v imenu slovenskih gospá in gospic za zdravico, ki jo je napravil Čeh g. Pitrdle in je napila odboru „Meštanske Besede“.

Dr. Čihalik zahvalil se je v slovenščini v imenu odborov rekše: „Dragi nam bratje in prijatelji! Krasnim sanjam podobni minuli so nam dnevi vašega bivanja med nami in hitreje, nego smo se nadjali, prišla je ločitev. Kako krasen bil je ta čas, ki smo ga preživeli v bratovski ljubezni in medsebojnem sporazumljenji! To so nam bili trenutki

duha povzdigajoči in sree napolnovajoči in mislim, da mi kakor vi potrebujemo vzvišenega duha in ljubečega srea. S prvim se hočemo meriti z nasprotnikom, z drugim hočemo služiti domovini naši. Zadostno dokazali smo v teku slavnostnih dni, kako velikega pomena je bil vaš prihod in kako vesel korak se je napravil na polji medsebojnega spoznanja. Da, spoznali in ljubili smo se; potožili smo si vse medsebojne stiske in težave ter potolažili smo drug drugega. Vem, da mi ni potreba zatrjevati vam, kako dragi ste nam bili in kako nepozabljive ure ste nam pripravili s svojim prihodom. Toda je li moglo drugače biti? Vi nam niste le prinesli svojega sočutja, prinesli ste nam svoje sree in odprli; in mi smo videli, da je krasno kot čisto zlato, in da nam bi jenasproti z nepokvarjenimi vdarci. Sedaj vračate se zopet do svojega rojstnega kraja, v vašo lepo domovino, k domačemu ognjišču in že čez malo časa bote med svojimi, ki z nestrpljivostjo pričakujejo sporočil, kako ste izvršili svoje poslanstvo in kaj ste zvedeli pri nas. No, sporočite jim doma naš srčni bratovski pozdrav, povejte jim, kaj ste tu pri nas videli in spoznali, recite jim, da imajo tukaj ob Labi in Vltavi svoje brate, kateri jih iz srea ljubijo, njihovo osodo ž njimi prenašajo in po skupni poti na skupno dosego cilja delati hočejo. Vam in nam bo še mnogo dognati treba, marsikak srdit boj nas še čaka, preden si priborimo svoje pravice narodne in politične. Posebno v poslednjem času videti je, kakor da bi se ta boj poojstroval. Ali bojujemo se za reč sveto za dragi jezik svoj in za zlato svobodo; imamo pa brate, ki so z nami jednih misli in čutja, ki hočejo skupno z nami delati, dokler bomo dosegli postavljeni si cilj! Če tudi nas bodo zopet gore ločile, v mislih in v sreu ostanemo si vendar le blizo in združeni! Kličem vam toraj, dragi bratje in sestre, k slovesu iz globine svojega srea: „Na zdravje!“ in, česar se prav trdno nadjam, „v beli Ljubljani na svidenje!“ „Bog vas poživi, Bog živi slovenski narod! Živili Slovenci!“

Izmed Slovenk v Prago potujočih oglasi se tudi gđ. Vilma Ramrotova. Zahvaljuje se za napitnico Slovenkam pri Majarjevem banketu ter zatrjuje, da krasnega potovanja od Brne do Prage kakor sprejema in občevanja v Pragi ne bodo nikdar pozabile. Konečno se Čehom še enkrat zahvaljuje obeta, da Slovenkam ostanejo oni vedno vzor pravega domoljubja.

Ivan Hribar povzdignil je še jedenkrat čašo na zdrave „Meštanske Besede“, Trstenjak pa v vročih besedah županu zlate zibelke slovanske, zlate Prage, dr. Tomažu Černyju.

Ginljivi so bili trenutki slovesa in vendar tako srčni. Marsikaka bratovščina se je pila in marsikak bratovski poljub se je dal in sprejel z obljubo, da se hoče drugo leto še v Ljubljani povrniti. „Na svidenje drugo leto v beli Ljubljani! Do tlej pa ostanimo svoji, če tudi nas ločijo hribi in doline!“

Tako so Slovenci letos srečno dovršili, kar so že lansko leto nameravali in lahko rečemo, da ne na škodo našega naroda, kteremu so naši severni bratje svojo zdatno pomoč obljubili.

Domače novice.

(V ponedeljek po Angeljski nedelji) zjutraj z nočnim poštanim vlakom odrine mala družbica skozi Badapešto-Dunaj na Velehrad. Kdor hoče, se zná pridružiti, pa, se vé, da se za to hitro oglasiti.

(P. Matevž Pibernik), frančiškan v Novem mestu, je danes zjutraj umrl; pogreb bo v petek.

(Umetno delo.) Res krasno delo izvršil je po triletnem trudu Ljubljanski pasar in srebrar gosp. Henrik Zadnikar s svojim očetom Valentin Zadnikar-jem, namreč veličastni tabernakelj, kterega si je omislila Št. Vidska fara nad Ljubljano v spomin 800letnico. Tabernakelj je izdelan v grško romanskem slogu. Na 18 stebrih po tri in tri je na obroču voglati okrajik s 136 olupšavami. Nad temi so šesteri venci v visočini 28 centimetrov, nad kterimi je postavljena kupola, ktera ima na stranéh umetne posode (vaze) s kinčem raznih cvetlic in na čelu s plamenom. Nad kupolo stoji krogla in na isti sv. Duh v podobi goloba, srebrn, obdan z zlatim svetliščem. Visočina tabernakeljna je 3-25, širočina

1-58 centimetrov. Vratca pri tabernakeljnu okrašena so spodaj z lepim izdelanim vinskim perjem, klasovi in arabeskami, zgoraj pa je kelih s hostijo, obdan z različnim kinčem. Kot prostor za izpostavljenje sv. Rešnjega telesa je knjiga s sedmerimi pečati, na vsaki strani lepo kinčani svetilnik. Kapiteljni na stebrih so okinčani v rimskem slogu v bolj temnem pozlačenji s svetlicami. Ves tabernakelj napravljen je z bakra in bogato v ognju pozlačen, za kar se je potrebovalo 140 cesarskih cekinov. Vso delo je res mojstersko umetno izvršeno in je na veliko čast naši domači umetni obrtniji. Št. Vidska cerkev pa se bode gotovo ponašala z najkrasnejšim tabernakeljnom v celi deželi. Umetno delo se lahko ogleda pri g. Zadnikar-ju pritlično v njegovi hiši na sv. Petra cesti št. 17 do 15. septembra, Naj nobeden prijatelj cerkvenene umetnosti in domače obrtnije ne zamudi si ogledati to res krasno delo.

(Razpisani ste:) a) Služba nadsodnijskega sovetnika pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani do 15. septembra; b) služba začasnega davkarskega pristava na Kranjskem do 15. oktobra.

(Medveda) vstrelil je 20. t. m. Auerspergov gozdarski adjunkt Skoupil blizo Pogoreleca v gozdu.

(Zlata zapestnica) zgubila se je včeraj pod Tivoli od grada do ceste Marije Terezije. Kdor jo je našel, oddá naj jo na magistratu proti dobri nagajni.

(„Slov. Narod.“) je bil včera zasežen zaradi uvodnega članka: „Samo za nemščino“.

(„Ljudske knjižnice“) 16. snopič je ravnokar izšel v Leonovi tiskarni v Mariboru.

Razne reči.

— Velik shod napravili bodo leta 1886 v Petrogradu prirodoslovci vseh slovanskih rodov. Misel je sprožil ruski profesor rastlinstva, Beketov v Petrogradu iz tega namena, da se bode določila skupna za vse slovanske rodove veljavna jednotna slovanska terminologija. Lepa reč, a če se bode res dovršila je vprašanje.

— Kmet misli kako odvetnika v pisarni prevariti, da ga hitro odpravi. Bila je zima in domá mnogo opravka. Obleče si star kožuh, ki bolj tišči v nos nego parfum. Prvo je ko odvetnik pride v pisarno, da ga nos obrne do kmeta in popraševaje ga kaj želi ga tudi prvega odpravi.

— Posebno imenitno zdravilo, ki se je v 17. stoletji po lekarnah dobivalo, je bilo olje napravljeno iz človeških možganov. Dotični človek ni smel več nego 26 let star biti in je moral silovito smrt storiti. (Te vrste zdravila bi bile dandanes lahko jako po ceni.) Dalje nekaj čaj, ne-napravljen iz zelišč, ki so iz črepinje obešenega izrastle. Takih zelišč so pa menda na Irskem največ dobili, kajti ondi so imeli navado obešenca toliko časa na vešalih pustiti, da je jel mah po njem rasti.

Telegrami.

Idrija, 26. avgusta. Gosp. Feliks Stegnar enoglasno voljen, z 78 glasovi. Uradniki se volitve niso vdeležili.

Kromeriž, 25. avgusta. Ruski dvorni vlak pripeljal se je v Gulin ob 1/2 12 uri. Cesar in cesarjevič Rudolf peljala sta se tje kaj nasproti v ruskih opravah. Carevna Marija Aleksandrovna in velikokneginja Marija Pavlovna pozdravili ste ju smehljaje iz okna. Cesar in cesarjevič podala sta sta se takoj v ruski dvorni salonski voz, kjer so se pozdravili. V Kromeriž dospeli so opoldne, kjer sta došle sprejela cesarica in Karol Ludovik, poslednji v ruski spravi. Cesarici ste se dvakrat poljubili, cesarja sta pa častno kompanijo ogledala. Godba je svirala rusko himno. Ves ta prizor trajal je 15 do 20 minut. V gradu sta jih sprejela knez Hohenlohe in grof Hunyady. Cesar je podelil ruskemu careviču ulansk polk.

Kromeriž, 26. avgusta. Glediščna predstava in sviranje kvarteta na gozdne rogove je jako dopadlo. Cesar v ruski opravi je spremljal carevno, car cesarico, Karol Ludovik pa velikokneginjo v dvorano. Veliki knez Nikolaj nosil je vže opravo podeljenega mu ulanskega polka. Veličanstva in principi sedeli so v prvi vrsti, v drugi pa Giers, Kalnoky, Lobanov, Woronzov, Taaffe. Vseh skupaj ji bilo blizo 100. Dvorni igralci dobe danes ruske odlike.

Petrograd, 26. avgusta. „Journal de St. Petersbourg“ opozoruje glede Kromeriškega shoda na lanske Skierniewice, kjer so se popolnoma strinjali trije vladarji v svojih mislih in trije ministri v svojih dispozacijah, in se nadja, da Kromeriški shod ne bo nič manj blagodejen glede srečnega vspeha, ter da se bode osobno prijateljstvo med vladarji kakor tudi prijateljske politične razmere med dotičnimi vladami še zdatno vtrdile. Nepotrebno zdi se mu povdarjanje, da bi se iz nenavzočnosti nemškega cesarja in Bismarka smelo sklepati na ohlajenje prijaznih razmer v Berlinu nasproti obema ostalima državama.

Za kapelo ss. Cirila in Metoda v novi cerkvi Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali č. gg.:

Lovrene Urbanija, župnik v Žalui,	4 gl. 80 kr.
Dr. Leonard Klotfutar, kanonik in vodnik bogoslovskih véd,	5 „ — „
Valentin Eržen, župn. oskrb. v Polhovem Gradcu,	2 „ — „
Frane Krašovec, c. k. okrajni sodnik v Spitalu na Dravi,	2 „ — „
Silvin Krašovec, dijak v imenu dobrega vspeha,	1 „ — „
Jurij Koenig, župnik na Vinici,	5 „ — „
Anton Balon, župnik na Vranskem pri Celji,	5 „ — „
Jožef Nakus, kurat na Blanini v Vipavi,	5 „ — „
Stefan Jaklič, župnik v Sentvidu pri Zatični,	10 „ — „
Ferdinand Jan, župnik v Miklavžu pri Slove-njem Gradcu,	3 „ — „
Janez Gerčar, duh. pomoč. in katehet v Kranji,	5 „ — „
Ignacij Vranic, župnik v Zagradcu,	2 „ — „
Janez Plevaneč, župnik v Soteski,	2 „ — „
Roza Spindlerjeva v Ptuji,	1 „ — „
Jožef Vode, duhoven v pokoji pri sv. Križu,	1 „ — „
Jožef Škerlj, kaplan v Sežani,	1 „ — „
Mihael Pakič, posestnik v Ljubljani,	5 „ — „
Frane Onušič, duh. pomočnik v Idriji,	2 „ — „
Janez Porenta, dekan v Cirknici,	5 „ — „

Tuji.

24. avgusta.

Pri **Maliču**: Grof Mardis, zasebnik, z družino, iz Pariza. — Jurij Herb, kr. tajni svetnik, iz Münsterja. — Jurij vitez Guttmann, zasebnik, z Dunaja. — Karl Ernst, trgovec, z Dunaja. — Janez vitez Berger-Montecroceinto, c. k. poštni nadsovetnik, s soprogo, iz Benetk. — Elizabeta Rudé, c. k. stotn. soproga, z družino, iz Trsta. — Lozar in Anton Dumeau, zasebnika, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Žiga Sprinzel, trgovec, iz Berolina. — Jan. Hönigmann, trgovec, iz Ruske Poljske. — M. S. Fuhrmann, trg. pot.: Hermina Umlauf, učiteljica; Ferd. vitez Kellner, c. k. major, s soprogo; Frane Schöckenfuchs, veletržec, s soprogo; Žaneta pl. Bronehi, zasebnica, s sinom, vsi z Dunaja.

Pri **Tavčarji**: Henrik Lanzer, trg. pot., z Dunaja. — Hilarij Baxa, c. k. sodn. pristav, s soprogo, iz Trsta. — Karl Petruich, zasebnik, iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Vojteh Montzka, železn. uradnik, z družino, z Dunaja. — Marija Kunst, urad. soproga, s sinom; T. Schadelvok, trgovec, iz Trsta. — Karolina pl. Hersenji, stotn. udova, iz Reke. — Janez Zahraštink, zasebnik, s soprogo, iz Rateč. — Frančiška Lavrič, zasebnica, iz Loza. — Henrik Sever, komi, iz Zagorja.

Pri **Avstrijskem caru**: Berta Komel, zasebnica, iz Aleksandrije. — Terezija in Marija Rossi, zasebnici, iz Trsta. — Anton Varzotič, zasebnik, iz Črnomlja.

Umrli so:

V bolnišnici:

22. avgusta. Martin Podboršek, gostač, 71 let, umirajoč prinešen. — Marija Boštjančič, dninarica, 33 let, otrpnjenje možgan.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

26. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 85 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	869 „ — „
Kreditne akcije	289 „ 80 „
London	124 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 88 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 89 „
Nemške marke	61 „ 10 „

Kdor hoče včasih kako uro smešno prebiti,

naroči naj se na

„Jurjev koledar“,

kterega bo izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu.

Cena mu je 55 kr.

Izšel bode meseca oktobra t. l.

„Jurjev koledar“ obsega bo razun koledarja obilo šaljivih spisov, pripovedk, pravljic vse z ličnimi podobami okinčano. Prerokoval bode Juri, kot pravi prerok vse kar se ima zgoditi, celo vremena bo pogodil. Ugork izrekov, šaljivih pesnic ne bo manjkalo. Denar in pisma naj se pošiljajo

upravitelju „Jurja s pušo“ v Trstu.

(8)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.